

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Eksporten falder pga. lavere fragtrater

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver

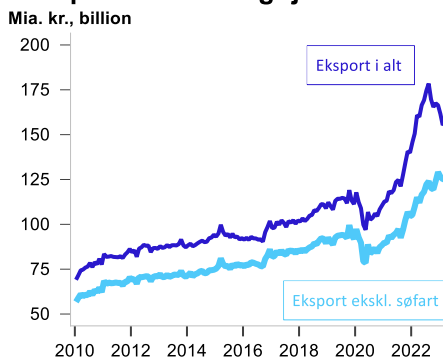
Danmarks eksport af varer og tjenester faldt i april. Eksporten fortsætter dermed den faldende tendens siden august sidste år, hvor eksporten er faldet med 13 pct. Faldet siden august skyldes hovedsageligt søtransporten, der mærker konsekvenserne af de faldende fragtrater.

Der er fortsat pæn vækst i industriens produktion, hvor der korrigeres for prisudviklingen. Det er dog primært fremgang i medicinalindustrien, der trækker væksten i industrien. I løbet af de seneste tre måneder er det blot medicinalindustrien og fremstilling af elektrisk udstyr, der har haft fremgang. Alle øvrige dele af industrien har tilbagegang. Det tegner et billede af, at vi ikke skal skrabe meget i overfladen for at finde store udfordringer for fremstillingsindustrien. Det er blandt andet svag vækst på de danske eksportmarkeder, der er udfordringen.

OECD kom i denne uge med en ny prognose, der spår vækstafmatning på de fleste danske eksportmarkeder. Tilmed ser OECD mange risici, der primært tegner sig til den negative side. Det er samtidig bemærkelsesværdigt, at der tegner sig et billede af, at det primært er i serviceerhvervene, hvor væksten skal komme fra. I industrien er der i stedet tegn på tilbagegang. Der er en tendens til at forbrugerne har et opspareret behov for oplevelser ovenpå coronaårene, hvor vi på grund af nedlukningerne måtte holde igen. Til gengæld sparer vi penge på varer, hvilket rammer industrien

Nøgletal	Side
Eksporten faldt i april pga. tilbagegang i søfarten	2
Medicinalindustrien trækker væksten i industrien	3
Ny OECD-prognose spår vækstafmatning i 2023	4
Færre konkurser i maj, men fortsat på et højt niveau	5
Stort overskud på de offentlige finanser i 2022	6

Eksport af varer og tjenester

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Eksporten faldt i april pga. tilbagegang i søfarten

Danmarks eksport af varer og tjenester faldt med 1,2 pct. i april. Eksporten fortsætter dermed den faldende tendens, som vi har set siden toppen i august sidste år. Siden august er Danmarks eksport faldet med 13 pct.

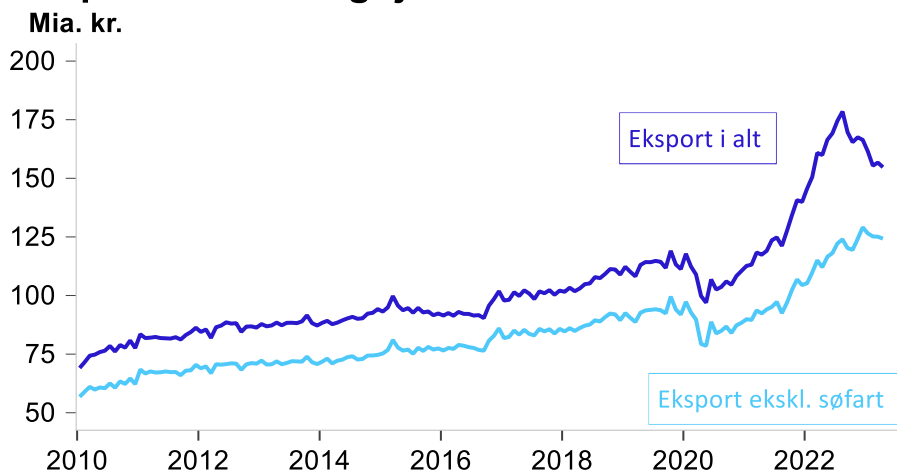
Det skyldes hovedsageligt tilbagegang i søtransporten, der mærker konsekvenserne af de faldende fragtrater. I 2020 og 2021 steg de globale fragtrater kraftigt på grund af stor global efterspørgsel efter at få transporteret varer på tværs af landegrænser. I løbet af 2022 er fragtraterne faldet markant, hvilket har lagt en dæmper på indtægterne fra søtransporten. De høje fragtrater har i en periode været en god forretning for de danske søtransportvirksomheder, men nu er fragtraterne normaliseret, hvilket får Danmarks eksport til at falde.

Udover søtransporten har eksporten klaret sig bedre. Uden søfart har eksportudviklingen været nogenlunde stabil.

På sigt vil virkeligheden ramme Danmarks eksport. Vækstafmatningen på de danske eksportmarkeder som Tyskland, Sverige og Storbritannien vil forværre afsætningsmulighederne for de danske eksportvirksomheder, der går nogle svære måneder i møde. De udenlandske forbrugere er ramt af den høje inflation samt de kraftige rentestigninger, der vil lægge en dæmper på investeringerne.

Det er værd at have for øje, at statistikken ikke tager højde for prisudviklingen.

Eksport af varer og tjenester

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Medicinalindustrien trækker væksten i industrien

Industriproduktionen i Danmark steg med 1,3 pct. i april, når der korrigeres for sæsonudsving og prisudviklingen. Der er en del udsving fra måned til måned. De seneste tre måneder (februar-april) er industriproduktionen 2,9 pct. højere end de foregående tre måneder (november-januar).

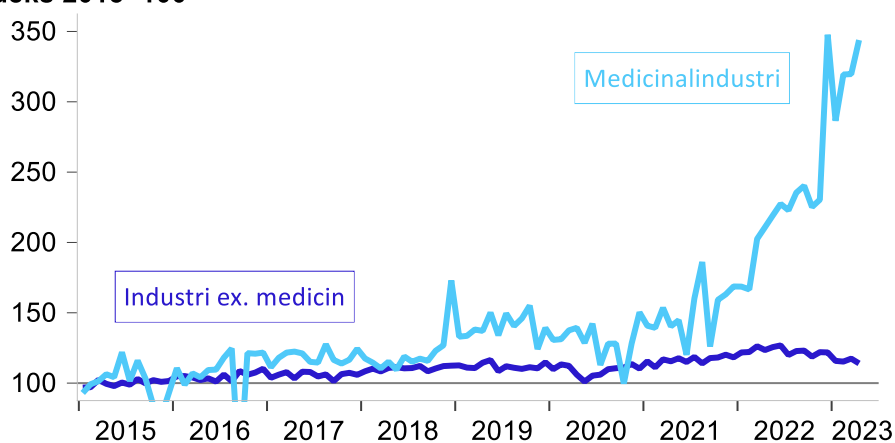
Det er i høj grad fremgang i medicinalindustrien, der har trukket væksten de seneste tre måneder. Produktionen i medicinalindustrien var, i de seneste tre måneder, 13,7 pct. højere end de foregående tre måneder. I resten af industrien er produktionen faldet med 3,6 pct. de seneste tre måneder.

Udviklingen er langt fra ensartet på tværs af industrien. Medicinalindustrien har høj vækst, mens dele af industrien har tilbagegang pga. svækkede afsætningsmuligheder i udlandet. Alle andre dele af industrien end medicinalindustrien og fremstilling af elektrisk udstyr har haft tilbagegang over de seneste tre måneder. Vi har set en smule bedring i erhvervstilliden på flere danske eksportmarkeder, men det er primært større optimisme i serviceerhvervene, der trækker fremgangen, mens der er tilbagegang i industrien.

Til gengæld er der fortsat flot fremgang i medicinalindustrien. Medicinalindustrien cementerer sin status som den helt store vækstmotor for dansk økonomi. Dansk medicin nyder stor international efterspørgsel, hvilket gør medicinalindustrien til en stor succeshistorie for dansk økonomi. Uden den store vækst i medicinalindustrien havde dansk økonomi ikke udviklet sig så flot over de seneste par år.

Fremstillingsindustrien herhjemme beskæftiger ca. 300.000 personer, hvilket udgør knap 10 pct. af de danske arbejdspladser.

Dansk industriproduktion Indeks 2015=100

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Ny OECD-prognose spår vækstafmatning i 2023

OECD har i denne uge offentliggjort en ny prognose. OECD venter, at verdensøkonomien vil vokse med 2,7 pct. i 2023 og 2,9 pct. i 2024. I USA ventes BNP-væksten at være 1,6 pct. i år og 1 pct. til næste år. I Euroområdet ventes BNP-væksten at være 0,9 pct. i år og 1,5 pct. til næste år. Prognosen er en anelse mere optimistisk end den seneste fra marts.

OECD ser tegn på bedring for verdensøkonomien, men fremgangen er svag. Samtidig understreger OECD, at der er mange nedadgående risici. OECD er specielt bekymret for det underliggende pris-pres.

Det er godt nyt for de danske eksportvirksomheder, at der er tegn på genopretning af økonomien, men væksten vil stadig være meget lav. Der er vækstafmatning malet over hele prognosen. Specielt på de vigtige danske eksportmarkeder som Tyskland, USA, Storbritannien og Sverige.

Jeg hæfter mig dog ved, at fremgangen er drevet af serviceerhvervene. Det kan betyde, at den smule vækst, vi har udsigt til, ikke kommer de danske industrivirksomheder til gode.

OECD venter BNP-vækst på 0,7 pct. i Danmark

Dansk økonomi har ifølge OECD udsigt til en kraftig nedgang i væksten. OECD venter, at dansk økonomi vokser med 0,7 pct. og 1,4 pct. til næste år.

De hæfter sig i høj grad ved svag vækst i flere dele af industrien. Det understregede de tidligere nævnte tal for industrien, hvor det primært er fremgang i medicinalindustrien, der trækker væksten.

Færre konkurser i maj, men fortsat på et højt niveau

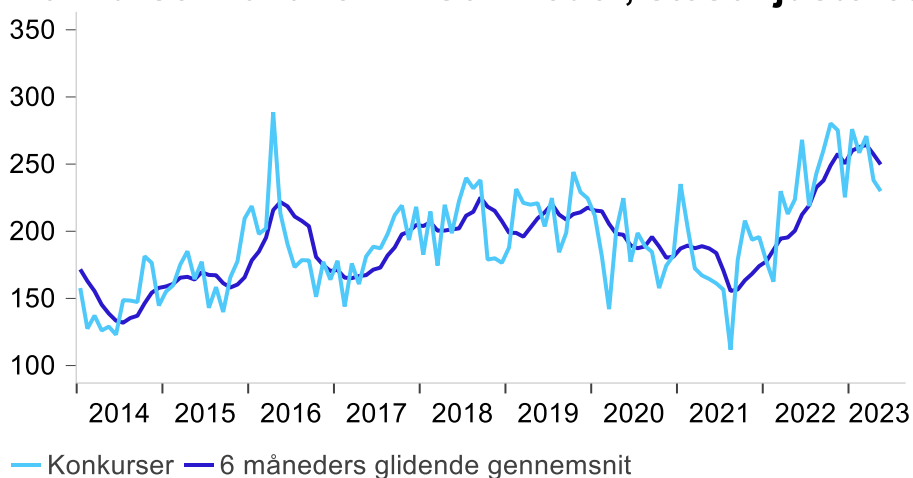
230 danske virksomheder med aktiviteter gik konkurs i maj. Det er 3,4 pct. færre end i april. Konkurserne i maj førte til 909 tabte fuldtidsjobs.

De seneste måneder har vi set færre konkursramte virksomheder. Det er godt nyt, fordi det tyder på, at bag os ligger de værste måneder, hvor utrolig mange virksomheder gik konkurs. Vi er forhåbentlig kommet igennem den store pukkel af virksomheder, der gik konkurs efter de tilbagebetalte deres coronalån. Når det er sagt, er der fortsat mange virksomheder, der går konkurs. Det er især virksomheder indenfor handel, transport og restauration, der går konkurs i maj.

I 2022 gik utrolig mange virksomheder konkurs. Det kom ovenpå 2020 og 2021, hvor der var få konkursramte virksomheder, fordi virksomhederne havde mulighed for at optage coronalån ved at udskyde en række skattebetalinger. I 2022 påbegyndte virksomheder at tilbagebetale coronalånene. Langt de fleste virksomheder har tilbagebetalt deres coronalån, men der er virksomheder, som desværre er gået konkurs. I perioden januar 2022 til og med maj 2023 har 41,8 pct. af alle konkurserne i aktive virksomheder haft et moms lån. Virksomheder, der optog moms lån, var de hårdest ramte virksomheder under coronakrisen.

Aktive virksomheder følger Danmarks Statistiks definition, hvor det kræves, at virksomheder har ansatte og/eller omsætter for mindst 1 mio. kr. om året.

Konkurser i aktive virksomheder, sæsonjusteret

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Stort overskud på de offentlige finanser i 2022

Overskuddet på den offentlige saldo var 97,4 mia. kr. i 2022. Det er en anelse lavere end i 2021, hvor overskuddet var 103,5 mia. kr. Det er sjetten år i træk med overskud på de offentlige finanser i Danmark.

På trods af at overskuddet falder, er jeg meget imponeret over det store overskud. Det skal ses i lyset af at indtægterne fra pensionsafkastskatten faldt fra 63,8 mia. kr. i 2021 til 11,5 mia. kr. i 2022. Skatteindtægterne fra pensionsafkastskatten faldt mærkbart i 2022, fordi aktiemarkederne havde stor modvind i 2022. Dertil var der også ekstraordinære indtægter fra beskatningen af de indefrosne feriemidler i 2020 og 2021.

Det er mildt sagt imponerende, at overskuddet fortsat er så stort trods kraftigt fald i indtægterne fra pensionsafkastskatten. Overskuddet er samtidig markant større end ventet. I december 2021 ventede Finansministeriet, at overskuddet på den offentlige saldo ville blive 25 mia. kr. i 2022. Overskuddet på de offentlige finanser i 2022 blev dermed 72,4 mia. kr. større end ventet.

Overskuddet er stort, fordi dansk økonomi er i højkonjunktur med rekordhøj beskæftigelse og lav ledighed.

Det er det stærke arbejdsmarked, der har sikret et overraskende stort overskud på de offentlige finanser. Rekordhøj beskæftigelse i Danmark sikrer store indtægter fra personindkomstkatterne, mens den lave ledighed giver færre udgifter til dagpenge og kontanthjælp. Dertil har forbruget været højt, hvilket har sikret mange momsindtægter. Desuden har der været store indtægter fra aktieindkomstkatten, hvilket blandt andet skyldes, at danske selskaber har betalt høje udbytter.

Styrken af det danske beskæftigelsesopsving har overrasket og sikret markant større overskud på de offentlige finanser.

Stort overskud bør ikke bruges nu

Det store overskud på de offentlige finanser bør ikke nu bruges, fordi kapacitetspresset i dansk økonomi er stort, og der er få ledige hænder. Hvis det store overskud bruges nu, vil kapacitetspresset øges yderligere, hvilket kan få inflationen til at stige yderligere. Det vil være en forkert vej, fordi inflationen fortsat er høj, men på vej ned.

Kontakt

Henvelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 28 19 81 54.